

no povezati sa širim izvidanjem u tom sukobu, kako se on manifestira u ostaloj literaturi vremena, npr. teološkoj, pa i beletrističkoj/na pr. u dubrovačkoj poeziji/.

B FILozOFIJA U XVII-XVIII v.

a/ Radovi općeg karaktera:

33. Naše primorske akademije/literarne/.

Dubrovačke akademije "složnih", "ispraznih", "od šturaka", zadarske "degli animosi", "cinica", "degle incaleriti", "de ravivati", splitska "slovinska", koparske "della calza", "deòdesiosi", "Palladia", "de risorsi", "de operosi", piranska "degli intricati", rovinjska "degli intrapredenti", riječka "Partenia" itd. nisu samo literarne družine nego i grupe u kojima se gaji interes za čitav niz nauka, pa i za filozofiju u užem smislu riječi. Rad tih naših akademija ostao je do danas uglavnom neproučen, iako on u izvjesnom smislu označuje etape našeg idejnog kretanja od XVI do XVIII v. Istraživanje toga rada dobrim dijelom je vezano na proučavanje arhiva i biblioteka, ne samo naših nego i stranih. Početnu orijentaciju mogu pružiti neki uži radovi Šrepela, Körblera, Deanovića, Urlića, Sabalicha, Čičin-Šaina itd.

34. Naše primorske akademije/prosvjetiteljske/.

Dalmatinsko prosvjetiteljstvo, koje se potkraj XVIII v. javlja ne samo kao, odraz onih ideja koje su nosile francusku revoluciju, nego i uznapredovalih prirodonaučnih gledanja i prvih izgrađenih ekonomističkih sistema /napr. fiziokratizma/, bilo je dosad tek uzgred zahvaćeno u par radova /Banfi u Archivio storico, I. Milčinović u studiji o Bajamontiju, neki prikazi djelatnosti A. Fortisa/. Razlog više da se pristupi sistematskom prikazu naši prosvjetiteljskih akademija jest i to da je u novije vrijeme pronađeno ili bar identificirano ili registrirano prilično mnogo radova njihovih članova. Tako se na pr. pronađeni referati raznih pripadnika splitskog, trogirskog i zadarskog gospodarskog društva, a identificirani razni članci naših autora objavljeni u talijanskim periodičnim publikacijama s kraja XVIII i početka XIX v. Ostao je do danas neiskorišten u svrhu prikaza našeg prosvjetiteljstva u Dalmaciji i izvjestan broj zasebno štampanih radova /Garanjin, Lovrić, Grisogono, Stratico, Zaninović, Jakšić itd. Tema o prosvjetiteljskim akademijama, uz izvjesnu orijentaciju u materijalu, ne bi bila naročito teška.

35. Prosvjetiteljstvo u primorskim zemljama.